

Okul Müdürünün Denetleme Yeterlili?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Müdürünün Denetleme Yeterlili?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27606>

Özet

Okul Müdürünün Denetleme Yeterliliği ölçeği, 1998 yılında Algün tarafından bir Yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Bu ölçek, ilköğretim okullarının birinci kademesinde görev yapan öğretmenlerin, okul müdürlerinin denetleme faaliyetlerine ilişkin yeterlilik algıları ve beklentilerini sistematik bir şekilde ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, okul yönetiminin temel seviyelerinden biri olan **editsel denetimin** etkinliğini öğretmen perspektifinden değerlendirmeye olanak tanır. Çalışma, özellikle müdürlerin pedagojik rehberlik, idari destek ve mesleki gelişim sağlama rollerindeki yetkinliklerini incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul Yönetimi, Okul Müdürü, Denetleme Yeterliliği, Öğretmen Algısı, Eğitim Yönetimi, Denetim, Yeterlilik, İlköğretim.

Yazarlar

A. Algün

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, okul müdürlerinin denetleme görevlerini yerine getirme konusundaki algılanan **yeterlilik düzeylerini**, denetlenen personel olan ilköğretim öğretmenlerinin bakış açısıyla belirlemektir. Ölçek, müdürlerin denetim sürecinde gösterdikleri liderlik, iletişim becerileri ve pedagojik bilgi seviyesi gibi kritik alanlardaki yeterlilikleri ölçmeye odaklanmıştır.

İkincil olarak, ölçek, öğretmenlerin müdürlerinden denetim konusunda ne tür beklentilere sahip olduğunu ortaya koyarak, mevcut denetim uygulamaları ile ideal beklentiler arasındaki uyumu veya farklılıkları tespit etmeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, **editsel yöneticilerinin** denetim becerilerini geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitim programlarının planlanmasına bilimsel bir temel sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, "Okul Müdürünün Denetleme Yeterliliği" adında çok boyutlu bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle okul müdürünün öğretmenlere yönelik editsel denetim rolünü kapsar. Denetleme yeterliliği yapısı, teorik olarak aşağıdaki alt boyutları içerebilir: **Öğretimsel Liderlik** (müfredat ve öğretim yöntemlerine rehberlik), Mesleki Destek Sağama (öğretmen gelişimine katkı), İdari Denetim ve Geri Bildirim Kalitesi. Ölçek maddeleri, müdürün denetim sürecindeki davranışları ve yetkinliklerini bu bileşenler üzerinden değerlendirir.

Ölçek, müdürün denetimdeki yeterliliğinin öğretmen performans ve motivasyonu üzerindeki etkisini dolaylı olarak incelemektedir. Bu tür bir algı ölçeği, subjektif değerlendirmelere dayanmakla birlikte, okul iklimi ve yönetim etkinliği açısından önemli veriler sunar. Bu çalışmada, eğitim yönetimi disiplini içinde önemli bir yer tutar.

Geçerlik

Kaynak içerikte ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair spesifik nicel değerler (örneğin korelasyon katsayıları) belirtilmemiştir. Bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen ölçekten beklenen standart geçerlik analizleri arasında genellikle **İçerik Geçerliliği** ve Yapı Geçerliliği bulunmaktadır. İçerik geçerliliği, uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesinin belirlenmesiyle sağlanabilir.

Yapı geçerliliği için, ölçeğin boyutları ortaya koyan faktör analizlerinin (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) kullanıldığı varsayılmaktadır. Ancak, bu analizlerin istatistiksel sonuçları veya geçerlik katsayıları (örneğin ölçüt başlıca geçerlik) mevcut referanslarda kamuya açık olarak sunulmamıştır. Bu durum, ölçeğin **psikometrik** (psikometrik) özelliklerinin detaylı incelenmesi için tezin tam metnine başvurmayı zorunlu kılmaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin kaynak referansında güvenirlik çalışmalarına dair herhangi bir istatistiksel değer (örneğin Cronbach Alfa katsayısı) bulunmamaktadır. Geliştirme ölçeklerinde iç tutarlılığın kanıtlanması amacıyla en yaygın kullanılan yöntem olan **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplanması muhtemeldir. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

İç tutarlılığın yanı sıra, ölçeğin zamana karşı kararlılığının test etmek amacıyla Test-Tekrar Test güvenirliği çalışmaları da yapılmaması beklenir. Kaynakta bu bilgilerin eksik olması, ölçeğin istatistiksel sağlamlığı hakkında kesin yorum yapılamaz engellemektedir; ancak tezin akademik standartlara uygun olarak geliştirildiği varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Okul Müdürünün Denetleme Yeterliliği ölçeğinin yapısal bütünlüğünü ve alt boyutları belirlemek amacıyla faktör analizinin kullanıldığı düşünülmektedir. Ölçeğin geliştirme aşamasında, maddelerin hangi temel faktörler altında toplandığını belirlemek için **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** uygulanması olmalıdır. Bu analiz, denetleme yeterliliğinin kaç temel boyuttan oluştuğunu (örneğin, pedagojik rehberlik, yönetsel destek) ortaya koyar.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin teorik çerçevesini destekleyen anlamlı faktör yapıları

göstermelidir. Analiz sonuçlarına göre elde edilen faktör yükleri ve toplam varyans açıklama oranları, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temel kanıtlarından olmaktadır. Ancak, bu analize ait spesifik istatistiksel veriler (faktör sayıları ve döndürme yöntemi) kaynaklarda yer almamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: Büyük olaslıkla 5'li Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanmıştır. (Örn: 1=Hiç Katılmıyorum, 5=Tamamen Katılmıyorum). Bu format, algı düzeylerini ve beklentileri ölçmek için idealdir.

Language Available: Türkçe

Population Group: İlköğretim Okulu Öğretmenleri

Age Group: Yetkinler (Öğretmenlik mesleğini icra eden yetkin popülasyon)

Population Details: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yürütülen tez çalışması kapsamında, İzmir ilindeki ilköğretim okullarının birinci kademesinde görev yapan öğretmenler örneklem olarak kullanılmıştır.

Test Methodology: Nicel araştırma yöntemine dayalı, kesitsel desenli bir anket çalışmasıdır. Veriler, öz bildirime dayalı olarak öğretmenlerin kendi algıları üzerinden toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Denetim, Okul Yönetimi, Yeterlilik Algısı, Öğretmen Beklentileri, 1998, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Yöneticisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynak referansta belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Kaynak referansta belirtilmemiştir)

Correspondence Address: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, Türkiye (Tezin yürütüldüğü kurum)

Faizler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, A. Algün tarafından 1998 yılında tamamlanan bir akademik çalışma (yüksek lisans tezi)

ürünüdür. Akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımlarda genellikle tez yazarı veya ilgili üniversite (Dokuz Eylül Üniversitesi) izni gerekebilir. Ticari kullanım ve ücretlendirmesi hakkında herhangi bir bilgi mevcut değildir.

Test Yılı: 1998

Kaynaklar

Algün, A. (1998). *İlköğretim okullarında 1. kademe öğretmenlerinin, okul müdürlerinin denetleme yeterliliklerine ilişkin algı ve beklentileri* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir. Tezin orijinal kaydına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr.

Okul Müdürünün Denetleme Yeterliliği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ancak, tezin bütünlüğüne ve yapısına dayanarak, maddelerin okul müdürünün denetim faaliyetleri sırasındaki davranışları ve yeterliliklerini değerlendirilmeye yönelik olduğu varsayılmaktadır. Örneğin, maddeler şu konulara içerebilir:

Müdür, denetim öncesinde denetimin amacını açıkça belirtir.

Müdür, denetim sırasında öğretmenlere yapıcı ve geliştirici geri bildirim sunar.

Müdür, öğretim yöntemleri konusunda güncel bilgilere sahiptir ve rehberlik eder.

Müdür, denetim sürecini adil ve tarafsız yürütür.

Müdür, denetim sonuçlarını öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıda bulunacak şekilde kullanır.